

redaktionen: knut@algonet.se

Kulturredaktör: Knut Carlqvist

Plakatkonst signerad Ken Loach

ns film är Erik Hedling över varför e filmskapare när lära av en mästare som urosawa.

mannen Ken Loachs *Carla's Song* ger upp-ll moraliska reflektioner gestaltningar av dole historiska skeden i berättelsen handlar om usschauffören George, ligt gestaltad av Robert u en av dessa anarkis-unga britten av arbetar-nd som blivit legio i onsuniversum. Carlyle amma typ i "Riff Raff" r sedan. George föräl-arla, spelad av Oyanka u av kriget i Nicaragua atiserad ung kvinna, på i det latinamerikanska lagsows gudsförgätna rygga slum.

ns film

oach Laverty Ackroyd Carlyle, Oyanka ott Glenn m fl

i detta CIA-agent har den "rätta" sidan efter t de brutala övergrepp folkingen som regist- CIA-högkvarteret i rginia. Han spelar av, en lutrad och stentuff actionaktör med meri- mes Bridges' *Urban* h Philip Kaufmanns *Stuff*. I en Capra-lik- till publiken, där han orge om krigets nakna

Den gode CIA-agenten. Scott Glenn utstrålar faderlig omsorg när han för den kvinnliga huvudrollsinne- haren Oyanka Cabezas berättar om tillvarons mörkare sidor. (Foto: Brennan Linsley)

sanning, berättas Carlas fruktans- värda hemlighet och om den ved-ervärdiga tortyr (bland annat hur en mor uppifrån ett träd fått se Contras klyva hennes 14-åriga son med bajonett, dra ut inålvorna och fylla honom med mynt) genom vil- ken Vita Huset försöker skrämma världen till underdanighet.

Oavsett sanningshalten i skild- ringen av kriget i Nicaragua gäller invändningarna främst det faktum att Loach inte tillåter andra möjli- ga tolkningar av skeendet. Hans strängt socialrealistiska estetik, på- minnande om den i Stalins Sovjet- union, lämnar få utrymmen för åskådaren att dra egna slutsatser, en problematisk aspekt när det gäl- ler politiskt vinklade återgivningar av detta slag. På sätt och vis skul- le Loachs egen dolda praktik kun- na liknas vid den dolda verksam- het han i filmen anklagar CIA för. Den kritiken mot Loach är den- samma som hans kolleger i den

brittiska vänstern redan på 70-talet formulerade med anledning av den sex timmar långa TV-serien *Days of Hope*: att han självsvidigt for- mulerade historien utan att på ge utrymme för dess ofrånkomliga motsägelsefullhet.

Loachs strängt socialrealistiska estetik, påminnande om den i Stalins Sovjetunion, lämnar få utrymmen för åskådaren att dra egna slutsatser.

Endast vid ett tillfälle låter Loach sitt filmberättande skina igenom, visar han att det är fråga om ett

stycke medierad "verklighet", en konstruerad utsaga, nämligen när George menar att han hämtat sin kunskap om vad "Upp med händerna!" blir på spanska från Yul Brynner i John Sturges' film *7 vågade livet*. En gammal nicaraguansk bonde korrigerar honom, det var inte Yul Brynner utan Paul Newman i George Roy Hills *Butch Cassidy och Sundance Kid!* Denna eleganta allusion, lika på- trängande som den Halvan-kopia Loach plötsligt låt uppträda i den likaledes propagandistiska *Land och Frihet* häromåret, bryter för ett ögonblick illusionisten Loachs självpåtagna sanningsägarroll.

Den relativistiska estetiken i till exempel Akira Kurosawas film *Rashomon*, där skeendet visas ur fyra olika synvinklar och därvid genomgick dramatiska förändring- ar, har inte alls influerat Ken Loach. Just *Rashomon* framhålls av historiker som det rimliga mön-

stret för spelfilmer som försöker skildra ett verkligt och välkänt ske- ende, det vill säga att använda oli- ka perspektiv för att öka trovär- digheten. Loachs väsensskilde kollega Oliver Stone uppgav just *Rashomon* som en inspirationskälla bakom *JFK*, en film som precis som *Carla's Song* försöker skildra historien. Även om jag, det bör tilläggas, inte märkte det minsta av denna inspiration hos Stone.

Mästerlig inledning

Ändå bör det påpekas att Ken Loach är en ypperlig filmregissör, med oslagbar fingertoppkänsla för sådant som livet i den brittiska arbetarklassen. Den inledande skildringen av Georges dagliga liv som busschaufför och hur han träf- rar Carla är mästerlig, liksom hans uppgörelse med den överordnade McGurk (som med Loachs under- fundiga ironi ständigt får klia sig i skrevet), utflykten till bergsslän- terna kring Loch Lomond, Geor- ges uppbrott från (den förra flick- vännen och skildringen av kärleken till Carla. Också i scenerna från Nicaragua återkommer Loachs osvikliga känsla för subtil situa- tionskomik, så när George flörtar med de (till övermått idealisera- de) kvinnliga sandinistsoldaterna.

Inte en av Loachs bästa

Och visst är både Loach och amerikanen Scott Glenn modiga, särskilt den senare som näppeli- gen får uppfattas som patriotisk av landsmännen. Detta även om *Carla's Song* lär få en begränsad dis- tribution på amerikanska special- bibliografer. Filmen tillhör hur som helst inte Loachs bästa och faller till slut på sin egen osanno- lika uppdelning mellan den goda socialismen och den onda kapita- lismen. Plakatkonst torde vara den mest passande beskrivningen..

ERIK HEDLING

Kvinnor skapade champagnen

ansson, i färd vlvägga *Diploma* yttan på sin väg *Aster of Wine* löjld framtid, ts av ett t samband.

i varje framgångsrik pagne står en stolt a. Så förefaller det när tar sig med de stora usens historia. Här följ- ngång.

ur

n vred flaskor. Nico- cquot (född Ponsardin) 305, 27 år gammal och re på åtta år. Fadern var ire och maken hade e med textilier och vin. efter en tids sjukdom ade svärfadern att säl- inbringade inga stora och ingen skulle ändå , resonerade han. Men g och beslutet om för-

säljning fattades aldrig. Ånkan hade nu juridiskt sett frihet att göra som hon ville. Sälja firman och skaffa en ny make, som hon för- väntades göra, eller det oväntade - driva firman vidare. Hon valde det senare och lät därför titulera sig *Veuve* Cliequot, änkan Cliequot. Hon dolde sina ambitioner bakom doket.

Ånkan byggde upp en stor och inkomstbringande champagnefirma. Hon uppfann *le remuage*, metoden att föra ner sedimentet i flaskhals- en, för att sedan slå bort det med den gamla korken. Hon lät helt enkelt borra hål i bord som vinklats 45 grader, placerade buteljerna med halsen neråt i hålen och vred dem med jämna mellanrum ett åttondels varv. Ånkan grundade även en bank, handlade med ylle och drev ett spinneri fram till sin död. Hon gifte aldrig om sig.

Romerska schakt. År 1858 av- leded monsieur Louis Pommy och lämnade efter sig två små barn och en änka. Pommy var vid den här tiden en liten och obetydlig firma som inriktade sig på att sälja röd- vin till norra delen av Frankrike.

Ånjo har vi en änka, madame Pommy, som passade på att ta över. Under madame Pommyers ledning utvecklades firman till ett stort och berömt vinnärke. Hon lät iordningsställa 120 kalkschakt från den tid, då romarna var där och högg ut kalksten till byggmaterial. Resultatet blev 19 kilometer för- bundna källargångar, alla med ide- al och konstant temperatur och fuk- tighet för lagring av champagne. När madame Pommy avled 32 år senare var hennes firma lika fram- gångsrik som Cliequots. Det flot- taste kontoret och lysande export- siffror blev hennes belöning.

En kvinna löser krisen. Roeder- ers sålde stort på Ryssland i slut- et av 1800-talet. Med revolution- ens utbrott 1917 miste firman 80 procent av sin marknad och krisen var ett faktum. En kvinna fick fir- man på fötter och hennes namn var Camille Olry-Roederer, barnbarn till den förste Louis Roederers bror. Hon styrde firman på egen hand i 42 år.

Under den tiden byggde hon upp Roederers ståtliga egendom på 180 hektar, från vilken ännu tre fjärde-

delar av behovet av druvor hämtas. Camille var känd för sin eleganta stil i affärer. Hon glittrade av guld och diamanter, samtidigt som hon släpade på en tjock portfölj och bar ett armbandsur i herrstil "för att ge en maskulin auktoritet". Hennes dotter är nu, efter moderns bort- gång, styrelsens ordförande.

Bollinger och traditionen. Ma- dame Bollinger föddes Elisabets de Lauriston, ättling i rakt nedstigande led till skotske 1700-tals-även- tyraren John Law. Hon kallades all- tid Lily och skulle bli den som gav firman Bollinger ett lysande namn. Lily gifte sig 1923 med vinodlaren Jacques Bollinger. Jacques var 28 år och Lily något år yngre. Han hade redan tilldelats hederslegion- en och krigskorset och var ett av Frankrikes stora flygaräss. Hans hade han inte med sig och han av- led redan vid 47 års ålder. Lily blev ännu en av dessa änkor som bestämde sig för att själv ta över. Firman blev för Lily det barn hon aldrig fick.

Lily ville att Bollingers stil skul- le vara så traditionell som möjligt, allt vin skulle till exempel komma

från ett och samma års druvskörd (med undantag för de icke år- gångsbetecknade) och lagras i ett årtionde eller mer utan att sedi- mentet från andra jäsnigen skulle avlägsnas. Denna envetna konser- vatism gav fantastiska resultat.

Lily Bollinger var känd som en säregen kvinna. Hon sågs ofta cy- kla på fälten eftersom hon vägrade att köra bil. Hon rökte starka bru- na cigariller och drack champagne mest varje dag. Eller för att ut- trycka det med hennes egna ord:

Jag dricker det när jag är glad och när jag är ledsen. Ibland dricker jag det i enrum. I sällskap tycker jag det är obligatoriskt. Jag smuttar lite på det om jag inte är hungrig och dricker det om jag är hungrig. Annars rör jag det inte - om jag inte är törstig förstas.

Inom parentes sagt finns en ex- tremt konservativ Bollinger R D 1975, långlagrad på fat, att köpa på Systemet för facila 800 kronor. Det är inte ofta Systemet kan offerera en R D. Den har två tredjedelar pinot noir i sig och är, om jag får säga det, mycket mumsig.

LINNEA HANSSON

Vxl:

Fax:

FINAN

Utgivare

Sveriges Fir

Postadress

Box 70347

Besöksadr

Kungsgatan

Telefax

Redaktion

Annons

Prenumerat

VD

Frederik Rur

Chefred.

Jon Åsberg

Redaktions

Per Lundsjö

Biträdande

Ulif B Mårter

Marknadscl

Jonas Alm

Utvecklings

Peter Elmur

Kulturredak

Knut Carlqvist

Redaktion

Benjansson K

Bengtsson L

Einar Britt-M

Eklund Jörg

Elmlund Cat

Engwall Jon

Grünthal Rak

Gullers Anne

Hambraeus

Hammar Tob

Hansson Ma

Kjellberg Ch

Kjessler Lou

Meyer Andre

Pettersson I

Salén Staffa

Sköld Thom

Sundell Mik

Tapper Gust

Trane Anna

Westman He

Ådahl Martin

Annons

Kjellström H

Brandt Claes

Gorton Elisal

Holmén Håki

Holmström F

Liljvin Henrik

Norden Magr

Olsson Per

Schebesta V

Sridberg Jc

Tansen Joh

Westin Marie

Prenumerat

Dahmsten Bjö

Engström He

Olafsson Gunn

Administratö

Hickensström

Johnsson Jer

Prander Ilona

Krogsdal Ann

Prenumerat

Helt 2 290

Halvår 1 290

Kvartal 690 I

Pg: 92 03 03

Bg: 5470-10

FinansTidning

ISSN: 1100-458

V.I. Press AB

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997

Västervik 1997